

af disse kolonister, der i de senere år er indvandret til Angola og Moçambique, har været som følger:

Angola	1957	2.672
	1958	2.966
	1959	3.141
	1960	2.900
	1961	1.379
Moçambique	1957	1.233
	1958	1.647
	1959	2.529
	1960	2.570
	1961	3.324

4. De senere års politiske udvikling i områderne op til 1962.

Spørgsmålet om afkoloniseringsprocessens overførelse på de portugisiske områder i Afrika blev aktuelt omkring 1960, da størstedelen af de afrikanske folk, herunder befolkningerne i nogle af nabolandene til de portugisiske besiddelser, opnåede frihed og national uafhængighed, og da det kom til rejsninger mod det portugisiske styre i nogle af områderne.

Der havde imidlertid i løbet af 1950'erne været en voksende gæring blandt afrikanerne i de portugisiske områder. Den afrikanske befolknings kritik rettede sig mod en række af de overfor beskrevne forhold. Utilfredsheden koncentrerede sig navnlig om arbejdspligten, myndighedernes prisfastsættelser, de begrænsede uddannelsesmuligheder og assimileringspolitikken, som gav den afrikanske befolkning en voksende følelse af, at den måtte anlægge en fremmed livsform for at komme i besiddelse af fulde borgerrettigheder, samtidig med at væksten i antallet af portugisiske indvandrere medførte, at de assimilerede afrikanere relativt set kom i en ugunstigere stilling.

I 1954 dannedes det første angolanske nationalistiske parti, Angolas Folkeunion (União de Povos de Angola, U. P. A.), under ledelse af Holden Roberto. Kredsen om UPA var imidlertid ikke den første, som begyndte at organisere en angolansk frihedsbevægelse, idet forskellige undergrundsbevægelser, som senere (1956) blev sammenluttet i Folkebevægelsen for Angolas Befrielse (Movimento Popular da Libertação de Angola, M. P. L. A.) var startet i 1953.

Det kunne imidlertid i disse første år vanskeligt siges, om det overvejende drejede sig om emigrantbevægelser, eller om partierne havde folkelig støtte i hjemlandet.

I forbindelse med, at den portugisiske eksilpolitiker, kaptajn Galvão, i januar 1961 erobrede atlantehavslinieren „Santa Maria“, udbrød der uroligheder forskellige steder i Angola. Disse uroligheder blev hurtigt nedkæmpet, men i marts samme år udbrød der åbent oprør blandt den afrikanske befolkning i Angola. Oprørsbevægelsen blev ledet af UPA og vandt navnlig støtte blandt Bakongo-befolkningen i den nordlige del af Angola, og mens de portugisiske myndigheder i løbet af 1961 genvandt kontrol med situationen i de øvrige dele af Angola, har de portugisiske styrker — trods kraftig indsats — ikke været i stand til at nedkæmpe de afrikanske guerilla-styrker i det nordlige Angola. Kampene har medført store tab blandt befolkningen, og et stort antal afrikanere er flygtet til Congo.

5. Portugisiske synspunkter.

Som svar på den kraftige kritik af Portugals modstand mod at give de oversøiske områder selvstændighed, som i de senere år er fremkommet fra store dele af verdensopinionen, har man fra den portugisiske regerings side gjort forskellige mere principielle synspunkter gældende. Det hævdes, at man for at forstå landets politik i de oversøiske områder må gøre sig klart, at der i Afrika syd for Sahara eksisterer tre forskellige sociologiske og politiske systemer. Det første, der findes bl. a. i Ghana, Guinea og Liberia, er baseret på „negerracisme“, og det andet, der findes i Sydafrika, er baseret på den hvide mands herredømme. Ingen af disse to systemer anser Portugal imidlertid for levedygtige; det første vil kun kunne eksistere ved hjælp udefra, og det andet vil for eller senere bukke under. Løsningen på Afrikas vanskeligheder findes derfor kun i det tredje — det portugisiske — system, som er baseret på anerkendelsen og sameksistensen af flere racer og flere kulturer og på dannelsen af et multiraciale samfund gennem en gradvis integration mellem de oversøiske territorier og Portugal selv. Efter portugisisk opfattelse består der endvidere ved siden af „den territoriale en-